

Realizace mediální výchovy v kontextu úspěšnosti škol

Diskuse druhého sledovaného aspektu podpory mediální výchovy vychází ze srovnání vybraných faktorů realizace mediální výchovy na školách kategorizovaných podle úspěšnosti jejich žáků ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti s cílem zjistit, zda školy, které byly úspěšnější ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti žáků, vykazují odlišné charakteristiky sledovaných faktorů realizace mediální výchovy od škol, které byly v tomto zjišťování méně úspěšné.

Primární oblastí hodnocení jsou vybrané otázky, které byly ředitelům základních a středních škol položeny v rámci elektronického dotazování. Z populace škol, jejichž ředitelé participovali na elektronickém dotazování, byly k dalšímu hodnocení vybrány dvě kategorie škol:

- základní a střední školy, jejichž průměrná úspěšnost žáků²⁹ ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti spadá do 4. kvartilu hodnot všech škol (celkem 36 základních škol a 33 středních škol), tj. kategorie škol s nejvyšší úspěšností,
- základní a střední školy, jejichž průměrná úspěšnost žáků³⁰ ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti spadá do 1. kvartilu hodnot všech škol (celkem 36 základních škol a 33 středních škol), tj. kategorie škol s nejnižší úspěšností.

Druhou oblastí hodnocení jsou vybrané odpovědi charakterizující podmínky a způsob realizace mediální výchovy na základních a středních školách, na nichž probíhala tematická inspekční činnost na místě. Tyto školy byly rozděleny do dvou kategorií ve vazbě na dosaženou průměrnou úspěšnost svých žáků ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti:

- První kategorie zahrnovala základní a střední školy, jejichž průměrná úspěšnost žáků³¹ ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti byla nad mediánem průměrné úspěšnosti všech škol tematické inspekční činnosti (celkem 28 základních škol a 25 středních škol), tj. kategorie škol s vyšší úspěšností.
- Druhá kategorie zahrnovala základní a střední školy, jejichž průměrná úspěšnost žáků³² ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti byla pod mediánem průměrné úspěšnosti všech škol tematické inspekční činnosti (celkem 27 základních škol a 26 středních škol), tj. kategorie škol s nižší úspěšností.

Poznatky shrnuté v tabulkách č. 5 a č. 6 naznačují existenci některých rozdílů mezi školami s vyšší a nižší úspěšností ve výběrovém zjišťování dosažené úrovně mediální gramotnosti³³:

- Úspěšnější základní školy jsou charakteristické především tím, že využívají vyšší různorodost forem realizace mediální výchovy – včetně projektové výuky a vydávání vlastního školního časopisu s aktivním zapojením žáků – a přikládají mediální výchově vyšší důležitost.
- Úspěšnější střední školy jsou charakteristické především tím, že mediální výchova je realizována vyšším počtem učitelů a externích partnerů, a to ve vyšším množství předmětů. Úspěšnější střední školy rovněž častěji vydávají vlastní časopis s aktivním zapojením žáků.

Realizace mediální výchovy v podobě samostatného předmětu je také více typická pro úspěšnější základní a střední školy, nicméně počet takových škol v hodnocení je malý.

29 Bez žáků se SVP.

30 Bez žáků se SVP.

31 Bez žáků se SVP.

32 Bez žáků se SVP.

33 Hodnocení rozdílů sledovaných faktorů realizace mediální výchovy mezi dvěma definovanými kategoriemi škol (tj. kategorie škol více úspěšných a kategorie škol méně úspěšných) je založeno na posouzení statistické významnosti těchto rozdílů, přičemž volba odpovídajícího testu byla dána charakterem hodnocených dat. V případě dat (pseudo)metrické povahy byla hodnocena statistická významnost rozdílů průměrů, v případě dat kategorických pak statistická významnost odlišností v rozložení četností.